

Katılımcı olmak (Ino ve Tekin hikayesi)

No: 35 - 2006
Tarih: 10.12.2006

Hayati Çağlar
İnoTec
Genel Müdür
hcaglar@inoteconline.com

Özet

Bir sunta fabrikasında çalışan ve genellikle sadece kendi işi ile ilgilenip, çevresinde olan bitene pek kafa yormayan bir mizaca sahiptir. Bir gece görevdeyken fabrika bahçesinde gördüğü bir hayaletle birlikte hayata bakış açısı değişir.

Tekin, bir sunta fabrikasında gece bekçiliği yapıyormuş. Her akşam 21:30 gibi işyerine gelir ve görevi bir önceki vardiyadaki arkadaşından almış. Kendi tabirleri ile arkadaşlarını nöbetten "çözermiş". Zaman zaman geriye baktığında bir film şeridi gibi yılların gözünün önünden aktığını hissedermiş. İlk ne zaman işe başladığını bile hatırlamakta güçlük çeker olmuş son zamanlarda.

Bekçilik yaptığı firmada gün boyunca yaklaşık 200 personel çalışırken, kendi bulunduğu vardiyada sadece sultanın buharla pişirildiği bölüm dışında hiç kimseler olmazmış. Bazan canı sıkıldığında o bölüme gider ve oradaki çalışanlarla sohbet edermiş. Ama maalesef fabrikanın tüm alanını kontrolü altında tutması gerektiğinden, sürekli olarak hızla devriye görevine geri dönermiş.

Son bir sene içinde şirkette çok hummalı bir çalışma olmuş, ama neyle ilgili olduğunu pek anlayamamış. Son dönemde Kalite Yönetim Birimi'ndeki mühendislerin de geç saatlere kadar çalıştığını farketmiş. Zaman zaman konuşmalarına kulak kabarttığında, "denetim", "ISO", "denetçi" ... gibi anlam veremediği bazı kelimeler duyuyormuş. Hatta bunların içinde özellikle "denetçi" kelimesini duyduğunda anlam

veremesede biraz içi ürpermiş. "Acaba beni mi takip ediyorlar" diye düşünmekten de alıkoyamamış kendisini. Belki biraz da bu nedenle Kalite Birimi'ndeki mühendislere karşı biraz mesafeli davranmayı uygun görmüş.

Bir gece yine fabrika arazisinde karanlığın içini parçalayan el feneri ışığıyla devriye gezerken, fabrika telleri arkasında bir şeyin hareket ettiğini fark etmiş. Önce çok korkmuş. Feneri hareket eden nesnenin üzerine tuttuğunda; başı dünya gibi yuvarlak, omuzlarından iki tarafa uzanan kolları bileklerine doğru gelindikçe sivrilen, kalın bacakları kolları gibi dizinden ayaklarına doğru incelen ve ayakları olmayan, hayalet gibi bir yaratık görmüş. Önce irkilmiş. Ama hayaletin sevimli yüzü ve sempatik hareketleri içini ısıtmış. (İzninizle; hayalet yaratığa kısaca İno diye hitap edelim ve betimlemeyi fazla uzatmayalım).

Tekin elini belindeki tabancaya atarak, Ino'ya "dur sakın gıpraşma!" diye bağırılmış. Ino'nun gülümseyerek teller arasından bir çırpıda bu tarafa geçtiğini görünce çok korkmuş ve geriye doğru sendelemiş. Ama Ino'nun sıcak tavrı içini biraz rahatlatmış. Nedense Ino'dan kendisine bir zarar gelmeyeceğini hissetmiş. Ino, Tekin'e "hayatta katılımcı olacaksın, işini seveceksin ve çevrenle ilgili olacaksın" dedikten sonra yine geldiği gibi tellerin arasından geçip, karanlığın içinde kayboluvermiş. Tekin bu duruma bir türlü anlam verememiş. Herhalde "bugün çok yoruldu" diye düşünmüş ve bu gördüğünü kimseye anlatmamaya karar vermiş.

Aradan birkaç gün geçmiş. Tekin, artık o gece olanları unutmuş. Yine bir akşam fabrika içinde dolaşırken Kalite Birimi'ndekilerin de çalıştığını görmüş. Hızla kapıdan selam vermiş ve yoluna devam etmiş. Kalite

Birimi'ndeki mühendisler hararetli şekilde tartışıyorlarmış, biraz merak etmiş ve kulak kabartmış. Mühendislerden birinin diğerine "bu sistemi hakıyla uygulayabilmek için, tüm kalite bilincini genel müdürden kapıdaki bekçiye kadar benimsetmek zorundayız" dediğini duymuş. Tekin işte o an "evet ben biliyordum zaten bunların gizli kapaklı bir şeyler çevirdiğini, bunlar terörist galiba fabrikayı ele geçirecekler" diye düşünmüş. Biraz daha dinlemiş, ama pek de bu düşünceyi destekleyici sonuç çıkaramamış, konuşulanlardan. Biraz önce konuşan mühendisin bu defa diğerine "tüm bunları yapabilmek için, öncelikle tüm çalışanlarımızın katılımını sağlamalıyız" dediğini duymuş. O anda kafasında neredeyse şimşeklerin çaktığını hissetmiş. Ino'nun geçen gece kendisine söylediği cümleler kafasının içinde yankılanmaya başlamış: "hayatta katılımcı olacaksın, işini seveceksin ve çevrenle ilgili olacaksın". Dayanamayıp, geri dönmüş ve Kalite Birimi'nin kapısından birazda çekinerek içeri girmiş. Onu gören mühendisler, tartışmayı bırakıp Tekin'i selamlamışlar. Tekin, karşılaştığı dostane tavırla birlikte biraz daha cesaretlenmiş. Kendisini "peki ben nasıl katılımcı olabilirim?" diye sormaktan alıkoyamamış. Mühendisler, Tekin'in sorusuna memnun olmuş ve neler yaptıklarından kendisinin nasıl katılımcı olabileceğinden biraz bahsedip, eline bir kağıt uzatmışlar ve "bunları iyice oku ve anlamaya çalış, orada yazanlar sana yol gösterecektir" demişler.

Tekin elindeki kağıt parçası ile birlikte birimden dışarı çıkarken "Kalite Politikası" başlıklı yazıyı okumaya başlamış:

"İşini seven ve çevresi ile ilgili katılımcı çalışanlarımız sayesinde, müşterimiz başta olmak üzere tüm paydaşlarımızın sürekli memnuniyetini esas alarak, kurduğumuz Kalite Yönetim Sistemi'nin etkinliğini sürekli geliştireceğiz."

Tekin, ilk cümleyi okuduğunda yine çok şaşırılmış. Ino'nun kendisine o gece söylediği şeylerin aynısı yazıyormuş, kağıtta. Bütün bu olanlara anlam vermemiş. Kağıdı özenle katlayıp, cebine koyarak kafası karışmış bir şekilde görevinin başına dönmüş. Fabrikanın içinden geçerken, daha önce fark etmediği bazı şeyleri görmüş duvarlarda. Elindeki kağıdın aynısı neredeyse tüm duvarlarda asılıymış. Aslında bu duvarların önünden kaç

defa geçmiş, ama tozlanmış bu kağıtları hiç fark etmemiş. Şaşırılmış. Fabrikanın bahçesine çıkmış ve rutin devriye görevine başlamış. Fabrikanın içinden gelen makine sesleri gecenin içindeki cırcır böceklerinin sesine karışıyor. Yine şaşırılmış. Sanki bu cırcır böcekleri daha önce hiç ses çıkarmıyormuş ta sadece o akşam ötüyorlarmış gibi gelmiş kendisine. Yoluna devam etmiş. Bira ara tam İno ile karşılaştığı noktada beyaz bir duman görmüş. Önce Ino'ya benzetmiş dumanı. Biraz daha yaklaştığında bunun gerçekten bir duman olduğunu fark etmiş, yerin altından toprağın içinden çıkıyormuş. İyice incelemesine rağmen, bu dumanın önceden de çıkıp çıkmadığını pek hatırlayamamış. Bir ara "her halde normal" diye düşünmüş, zira fabrikanın değişik noktalarında sürekli olarak su buharı nedeni ile duman görmeye çok alışmış. Yoluna devam etmiş ve bir devriye turunu tamamladıktan sonra kulübesine geri dönmüş. Masasına oturup, pencereden karanlığın içine gözlerini dikip dışarıyı seyrederken hep o dumanı düşünüyormuş. Neden sonra dayanamayıp, sunta pişirme bölümündeki mühendise durumu anlatmaya karar vermiş. Sunta birimine vardığında, sorumlu mühendis ile vardiya sorumlusu ustabaşının hararetli bir şekilde tartıştığını görmüş. Bir kalite probleminden bahsediliyor, belli ki bir türlü kaynağını bulamıyorlarmış. Tekin birazda rahatsız etmekten çekinerek yanlarına yaklaşmış ve "kusura bakmayın rahatsız ediyorum, devriye gezisinde dolaşırken fabrika tellerinin dışında bir duman gördüm. Birlikte kontrol etmemiz mümkün mü?" demiş. Hararetli tartışmanın yarıda kesilmesinden hoşlanmadıklarını bariz bir şekilde ima eden bakışlarla kendisine dönen iki çift göz karşısında Tekin; neredeyse bu durumu rapor etmekten hemen pişman olmuş, hata geri kulübesine dönmek üzere hamle yapmış. Ama biraz önce tartışması yarıda kesilenlerin kendisine "nerede? Hemen bakalım!" Demesi bu fikrinden dönmesine neden olmuş. Tekin önde onlar arkasında hızla fabrika bahçesine Ino'nun görüldüğü noktaya ilerlemişler.

Mühendis ve vardiya ustası gördüklerine inanamamışlar. Mühendisin "şimdi anlaşıldı bu suntaların çabuk kırılmasının ve mukavemetsiz olmasının nedeni. Bu kaçak yüzünden basınç düşüşü oluyormuş" demesi karşılığında Tekin, yaptığından ilk defa gurur duyduğunu hissetmiş. Meğer yaklaşık bir aydan beridir üretilen suntalarda kalite problemi yaşanıyor, firma çok sayıda müşterisinden şikayet alıyormuş ve tüm sunta birimi problemin kaynağını

araştırmış. Daha sonraki günlerde, yakındaki buhar santralinden gelen ana hat tamir edilmiş ve sızıntı önlenmiş. O günden sonra da kalite problemlerinin önü kesilmiş.

Aradan birkaç gece daha geçmiş, Tekin yine devriye nöbetinde iken, ana boru hattının bulunduğu bölgeye geldiğinde yine aynı noktada beyaz bir duman görmüş, yaklaştığında o dumanın içinde bir an Ino'nun sevimli ve gülen yüzünü fark etmiş. Sonra duman da Ino'da yok olmuş.